

UCZEŃ PRZERÓŚŁ MISTRZA

metoda projektu w edukacji wczesnoszkolnej

GEOGRAFJA OBYCZAJOW

scenariusz dla klasy III
szkoły podstawowej

czas realizacji: 18 godzin (około 3 tygodni)

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

UZASADNIENIE REALIZACJI PROJEKTU

Wszyscy jesteśmy obywatelami Europy. Chociaż Unia Europejska jednoczy ze sobą kraje to mimo to, każdy z nich ma swoją odrębną kulturę i zwyczaje. W czasach globalnej komunikacji każde dziecko ma świadomość, jakie kraje znajdują się w Europie, jednak nie zawsze zdaje sobie sprawę, jak inne kulturowo mogą one być od Polski.

Praca nad tym projektem ma za zadanie przybliżyć dzieciom kulturę krajów Europejskich: Francji, Włoch, Szwecji, Rosji i Polski. Będziemy poznawać podstawowe informacje na temat tych krajów, ich kuchnię oraz tradycje – również świąteczne. Poznamy również podstawowe zwroty językowe obowiązujące w tych krajach.

Wśród pięciu wybranych krajów znajduje się również Polska - może się wydawać, że jej kultura jest znana każdemu dziecku, przecież to nasz kraj, chcemy jednak poznać ją lepiej, a umieszczenie jej w tym projekcie ma stanowić punkt odniesienia wobec kultury i zwyczajów innych państw.

CELE PROJEKTU:

- Poznamy kulturę, język, kuchnię, zwyczaje wybranych krajów.
- Dowiemy się podstawowych informacji na temat tych krajów.
- Stworzymy wystawę edukacyjną zawierającą podstawowe informacje o: Francji, Włoszech, Szwecji, Rosji i Polsce.
- Podzielimy się zdobytymi wiadomościami z innymi.
- Potrafimy współpracować i współdziałać w grupie.

GŁÓWNE KOMPETENCJE KLUCZOWE ZGODNE Z ZALECENIAMI UNII EUROPEJSKIEJ ROZWIJANE PODCZAS REALIZACJI PROJEKTU

- porozumiewanie się w języku ojczystym;
- porozumiewanie się w językach obcych;
- kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- kompetencje informatyczne;
- umiejętność uczenia się;
- kompetencje społeczne i obywatelskie;
- poczucie inicjatywy i przedsiębiorczość;
- świadomość i ekspresja kulturowa.

REALIZOWANE TREŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO PODSTAWY PROGRAMOWEJ DLA I ETAPU EDUKACYJNEGO

Edukacja polonistyczna. Uczeń:

- uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji;
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci;
- dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, uczestniczy w rozmowach;
- dba o kulturę wypowiedzania się; poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy i właściwą intonację;
- pisze czytelnie i estetycznie (przestrzega zasad kaligrafii).

Edukacja plastyczna. Uczeń:

- podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie;
- realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych.

Edukacja społeczna. Uczeń:

- jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.; wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa;
- zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty, tradycje;
- wie, jakiej jest narodowości; wie, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie; zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn narodowy).

Edukacja matematyczna. Uczeń:

- liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1;
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100;
- mnoży liczby w zakresie tabliczki mnożenia.

PRODUKTY KOŃCOWE PROJEKTU

Wystawa edukacyjna zawierająca informacje o kulturze państw:
Francji, Włoszech, Szwecji, Rosji i Polski – Krajowe kolumny.

MATERIAŁY WSPOMAGAJĄCE

- Zestaw zasobów nr 2 (Geografia obyczajów) na tablicę multimedialną do wykorzystania w czasie wybranym przez nauczyciela.
- KARTY PRACY NR 1 – 8 .

TABLICA MULTIMEDIALNA

FILM 1: Kraje Europy.

FILMY: Kuchnie narodowe.

FILMY: Języki europejskie.

FILMY: Tradycje i zwyczaje.

QUIZ: Utrwalamy wiadomości.

ANGIELSKI: Poznajemy nowe słownictwo.

GRA: Pracujemy z mapą Europy.

POLICZ: Liczymy znikające elementy.

ORTOGRAFIA: Ćwiczymy stosowanie zasad ortograficznych.

PAMIĘĆ: Memory.

MNOŻENIE: Ćwiczymy tabliczkę mnożenia.

KRZYŻÓWKA: Wykorzystujemy zdobyte informacje.

PROPONOWANY PRZEBIEG DZIAŁAŃ

ETAP PROJEKTU	SUGEROWANE DZIAŁANIA	CZAS
I Wybór zagadnienia i określenie celów projektu	<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja wprowadzająca • rozmowa w kręgu 	3 godz.
	<ul style="list-style-type: none"> • podział na grupy • siatka pytań 	
	<ul style="list-style-type: none"> • praca w grupach • zabawa 	
II Realizacja projektu	zapoznanie z informacjami ogólnym na temat Francji, Włoch, Szwecji, Rosji i Polski	12 godz.
	poznanie kuchni wybranych krajów europejskich	
	poznanie podstawowych zwrotów w wybranych językach	
	prezentacja tradycji i zwyczajów Europy	
	spotkanie z ekspertem	
	wykonanie tablic informacyjnych związanymi z poznanymi państwami	
	oglądanie filmów	
III Prezentacja projektu	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie wystawy • przygotowanie przekąsek na wystawę • otwarcie wystawy 	1 godz.
IV Ocena projektu i ewaluacja	<ul style="list-style-type: none"> • mapa myśli • rozmowa w kręgu • ewaluacja 	2 godz.
RAZEM		18 godzin
UWAGI	<p style="text-align: center;">***</p> <p style="text-align: center;">gwiazdki sugerują podział na dni</p>	

SCENARIUSZ 1

WYBÓR ZAGADNIENIA I OKREŚLENIE CELÓW PROJEKTU

- Zainteresowanie dzieci tematem, rozbudzenie ich ciekawości.
- Ustalenie warunków pracy metodą projektu.

PRZEBIEG DZIAŁAŃ:

1. Sytuacja wprowadzająca.

Nauczyciel wyświetla mapę polityczną Europy z podziałem na państwa, lecz bez ich nazw (Tablica multimedialna-gra). Na dole ekranu są wyświetlone nazwy państw. Zadaniem dzieci jest dopasowanie odpowiedniej nazwy do właściwego terytorium. Następnie nauczyciel opowiada o krajach, którymi będziemy się zajmować: Francja, Włochy, Szwecja, Rosja, Polska. Opowiada o kształcie i położeniu państwa na mapie. Zadaniem uczniów i uczennic jest odgadnąć jaki to jest kraj i dopasować jego nazwę. Nauczyciel opowiada o tych krajach nie podając ich nazwy:

- *Kraj ten jest utytułowany w zachodniej części Europy, jest sąsiadem naszych sąsiadów. Jest jednym z największych państw Europy i wszyscy uważają, że ich język jest najbardziej romantycznym na świecie - Francja.*
- *Państwo to leży na południu Europy, z trzech stron jest otoczone wodą, kształt tego kraju przypomina damski kozak - Włochy.*
- *To państwo, które leży na północy naszego kontynentu. Jego kształt przypomina ogórka. W tym kraju odbiera się nagrodę nobla - Szwecja.*
- *To kraj który swoje terytorium ma na dwóch kontynentach. Pod względem zajmowanej powierzchni jest największym państwem świata - Rosja.*
- *Ten kraj znajduje się w centrum Europy. Rozciąga się od morza do Tatr. Rozsławi ten kraj tacy jak: Chopin, Kopernik i Wojtyła - Polska.*

2. Rozmowa w kręgu.

Nauczyciel pyta dzieci, czy domyślają się jakim tematem będą zajmować się pracując nad tym projektem. Pyta, czy dzieci wiedzą coś na temat krajów, które zaznaczyły na tablicy. Uczniowie i uczennice mają możliwość przedstawienia wszystkich posiadanych informacji związanych z tymi krajami. Nauczyciel prowadzi tak rozmowę, by dać dzieciom możliwość opowiedzenia o odbytych podróżach do tych krajów, jeśli ktoś takowe odbywał. Na koniec rozmowy nauczyciel prosi uczennice i uczniów o to by znaleźli wspólny element tych pięciu krajów.

3. Podział na grupy i siatka pytań.

Klasa zostaje podzielona na pięć grup, za pomocą losowania kartoników z flagami poszczególnych państw (załącznik nr 1). Po wylosowaniu kartonika, każde dziecko odnajduje dzieci, które wylosowały te same flagi. Każda grupa zajmuje osobne miejsce w sali, otrzymuje duży arkusz papieru z nazwą kraju i wykonuje siatkę pytań, to znaczy zapisuje wszystkie pytania związane z tym krajem. Prace należy zachować do końca trwania projektu.

- KARTA PRACY NR 1 Flagi na mapie.

4. Ustalenie tematu i celów projektu.

Dzieci wspólnie z nauczycielem ustalają temat projektu, na przykład.: geografia obyczajów, kraje europejskie, tradycje, zwyczaje. Propozycje zapisujemy na tablicy i wybieramy jedną metodą głosowania. Na podstawie wykonanych siatek pytań i wybranego tematu ustalamy cele projektu:

- Poznamy kulturę, język, kuchnię, zwyczaje wybranych krajów.
- Dowiemy się podstawowych informacji na temat tych krajów.
- Stworzymy wystawę edukacyjną zawierającą podstawowe informacje o: Francji, Włoszech, Szwecji, Rosji i Polsce.
- Będziemy pracować w grupie.
- Podzielimy się zdobytymi wiadomościami z innymi.

5. Zabawa ruchowa.

Na tablicy jest wyświetlona mapa Europy z podpisanymi państwami i punktami określającymi położenie stolic. Ich nazwy są umieszczone pod mapą (Tablica multimedialna – gra, runda druga). Zadaniem dzieci jest dopasowanie nazw stolic do państw. W razie trudności uczniowie i uczennice mogą korzystać z atlasów, encyklopedii, globusów i innych źródeł dostępnych w klasie i szkole.

6. Praca w grupach.

Uczniowie i uczennice w grupach, w których wykonywali siatkę pytań, wykonują pokaz slajdów (ppt.) składający się ze zdjęć wyszukanych w Internecie, związanych z państwem, którego nazwę wylosowała grupa. Po wykonaniu zadania, wszystkie grupy prezentują swoje prace.

- KARTA PRACY NR 2 Połączenia symbolu z flagą - działania.

7. Ustalenie zadania domowego.

Uczniowie i uczennice mają wyszukać podstawowe informacje o państwie swojej grupy: stolica, liczba ludności, powierzchnia, język urzędowy, waluta, symbole narodowe, ustrój polityczny, rok przystąpienia do Unii Europejskiej, ukształtowanie terenu, klimat, charakterystyczne miejsca.

PYTANIA DO UCZNIÓW:

- Pytanie kluczowe: Dlaczego Europa jest podzielona na tyle państw?
- Jakie wartości ma różnorodność?
- Co wspólnego mają ze sobą wszystkie państwa Europy?
- Jak wyglądałby świat gdyby wszędzie wszystko było takie same?

SCENARIUSZ 2

REALIZACJA PROJEKTU

- Przeprowadzenie działań zgodnie ze wspólnymi ustaleniami dzieci i nauczyciela.

PRZEBIEG DZIAŁAŃ:

1. Prezentacja zadania domowego.

Prezentacja zadania domowego odbywa się na zasadzie rund. Grupy siadają razem w różnych miejscach sali. Nauczyciel wciela się w rolę prowadzącego teleturniej i zadaje pytania:

- *jaka jest stolica waszego kraju?*
- *jaka jest liczba ludności?*
- *jaka jest powierzchnia terytorialna?*
- *jaki jest język urzędowy?*
- *jaka jest waluta i ustrój polityczny?*

Po każdej rundzie pytań nauczyciel prosi o podsumowanie na przykład:

- *który kraj ma najwięcej ludności lub najmniej, podobnie z powierzchnią.*
- *która nazwa stolicy jest najdłuższa?*
- *który język jest najbardziej popularny na świecie?*
- *które z państw ma najwięcej symboli narodowych?*

2. Wykonanie kolumn edukacyjnych część 1.

Do wykonania każdej kolumny potrzebujemy cztery ścianki o wymiarach 60x200 cm sklejone ze sobą dłuższymi bokami tak, by tworzyły bryłę (potrzebujemy 5 takich brył). Ścianki mogą być wykonane z płyty pilśniowej lub kartonu. Na każdej ze ścianek będziemy umieszczać inną grupę informacji dotyczącą danego kraju będą to: informacje ogólne, kuchnia, język, tradycje i zwyczaje. Na szczycie każdej bryły umieszczamy flagę każdego kraju.

Krok pierwszy tej pracy polega na przygotowaniu pierwszej ścianki, przez umieszczenie na niej informacji przygotowanych przez dzieci w tym dniu (informacje ogólne). Należy ustalić wspólną szatę graficzną dla kolumn wszystkich krajów np.: w górnej części umieszczamy informacje, a w dolnej zdjęcia. Należy zdecydować, czy informacje będą pisane przez dzieci ręcznie, czy naklejane formie wydruku komputerowych. W jednym i w drugim wypadku należy pamiętać o czytelności tekstu i wielkości czcionki.

3. Oglądanie i omówienie filmu pod tytułem: „Kraje Europy”.

Wspólne oglądanie filmu ma na celu podsumowanie informacji przygotowanych przez dzieci i utrwalenie ogólnych informacji związanych z omawianymi państwami.

- KARTA PRACY NR 3 Zadania matematyczne - długość godzin lotu i czas podróży.

4. Przygotowanie do spotkania z ekspertem.

Uczennice i uczniowie wspólnie z nauczycielem przygotowują pytania, które będą mogli zadać ekspertowi (pracownikowi biura podróży) czasie spotkania. Dzieci zapisują pytania na kartkach wymyślając je samodzielnie i poprzez odczytywanie ich weryfikuje je, by żadne pytanie się nie powtórzyło.

5. Ustalenie zadania domowego.

Przedstawiciele poszczególnych państw losują flagi państw, nad którymi będą pracować przy kolejnym zadaniu. Po wylosowaniu państwa, grupy mają wyszukać informacje i ciekawostki dotyczące kuchni i potraw wylosowanego kraju. Ważne by zwrócić dzieciom uwagę na to, by znalazły cechę określająca daną kuchnię oraz najważniejszą i najbardziej popularną danie tego państwa.

6. Prezentacja zadania domowego.

Dzieci siedzą w grupach. Każda z nich, po kolei, wymienia trzy składniki najczęściej używane w kuchni danego kraju. Pozostałe dzieci starają się odgadnąć, jaka potrawę można ugotować z tych składników. Następnie grupy kolejno opowiadają o cechach charakterystycznych kuchni danego kraju oraz o potrawach, które są najbardziej rozpoznawalne z tego regionu.

- KARTA PRACY NR 4 Ustalenie całodziennego menu.

7. Oglądanie i omówienie filmu pod tytułem: „Kuchnie narodowe”.

Dzieci porównują informacje zawarte w filmie z tymi, które przygotowały samodzielnie. Zwracają szczególną uwagę na temat informacji, do których im się nie udało dotrzeć lub na to co same przygotowały, a nie znalazło się w filmie.

8. Spotkanie z ekspertem.

Wspólnie z dziećmi udajemy się do biura podróży. W czasie umówionej wizyty pracownik opowiada dzieciom różnych krajach. Zwraca uwagę na to, który z nich jest najczęściej odwiedzany przez turystów, który ma najwięcej atrakcji turystycznych, czy miejsc zabytkowych oraz na cenę wyjazdu do niego. Jeśli to możliwe pracownik prezentuje dzieciom foldery i ulotki „reklamujący” dany kraj.

9. Wykonanie kolumn edukacyjnych część 2.

W czasie pracy dzieci wykonują kolejną ściankę do kolumn edukacyjnych. Tym razem umieszczają na niej charakterystyczne potrawy i cechy danej kuchni. W dolnej części kolumny umieszczamy zdjęcia lub rysunki wykonane przez dzieci przedstawiające produkty i potrawy charakterystyczne dla danej kuchni.

10. Ustalenie zadania domowego.

Przedstawiciele grup kolejny raz losują flagi państw, aby dowiedzieć się, o którym państwie tym razem będą musieli zdobyć informacje. Po losowaniu informujemy dzieci, że ich zadaniem jest znaleźć wiadomości na temat języka obowiązującego w danym kraju (z jakiej rodziny języków pochodzi ten język, w jakich i ilu innych krajach na świecie jest on używany, ile ludzi na świecie mówi w tym języku). W każdym języku należy przygotować następujące zwroty: dzień dobry, do widzenia, pro-

szę, przepraszam, dziękuję, mam na imię, ile płacę, mam 10 lat, jestem Polakiem, liczby o 1 do 10.

11. Prezentacja zadania domowego.

Dzieci swobodnie poruszają się po sali w rytm muzyki. Gdy muzyka jest wstrzymana, każde dziecko wita się z innym w języku, nad którym pracowało używając zwrotów dzień dobry lub cześć, mam na imię i do widzenia. Zabawa trwa do pólki nie przywitają się wszystkie dzieci. Po zakończonej zabawie uczniowie siadają w grupach i prezentują resztę informacji i zwrotów, które przygotowały w domu. W ten sposób wszyscy mają możliwość poznania podstawowych zwrotów omawianych języków.

12. Oglądanie i omówienie filmu pod tytułem: „Języki europejskie”.

Wspólnie oglądamy film, w którym lektorzy prezentują zwroty omawianych krajów. Dzieci starają się porównać wymowę, dykcję oraz akcent i starają się powtarzać po lektorach.

- KARTA PRACA NR 5 Nazwy języków od nazw państw.

13. Wykonanie kolumn edukacyjnych część 3.

Podczas wykonania trzeciej ścianki uczniowie i uczennice zapisują na kartkach lub przygotowują wydruki komputerowe w języku polskim i tłumaczenia w przygotowanych przez siebie językach. W przypadku języka polskiego można umieścić zwroty przetłumaczone na język angielski, gdyż jest on najbardziej popularnym językiem na świecie.

14. Wykonanie flag.

Dzieci w grupach przygotowują flagi państw, o których wyszukiwały informacje dotyczące języków. Flagi zostaną umieszczone na szczytach kolumn. Do ich wykonania potrzebne będą kolorowe kartki papieru formatu A3, klej, drewniane listewki. Dobieramy odpowiednie kolory papieru tak, by się zgadzały z kolorami na flagach państwowych: Francji, Włoch, Szwecji, Rosji i Polski. Nadajemy im właściwy format i kształt. Następnie wszystkie elementy należy ze sobą połączyć za pomocą kleju i na koniec umieści na listewce, jak na maszcie.

15. Ustalenie zadania domowego.

Przedstawiciele każdej grupy po raz kolejny losują flagę państwa, o którym będą wyszukiwać informacje dotyczące: świąt, tradycji i zwyczajów. Zadaniem grupy jest przygotować wiadomości i ciekawostki na temat najważniejszych świąt państwowych, tradycje związane z Bożym Narodzeniem oraz zwyczaje charakterystyczne tylko dla tego państwa.

16. Prezentacja zadania domowego.

Grupy prezentują wyszukane przez siebie informacje i ciekawostki w kolejności wskazanej przez nauczyciela np. nauczyciel może losować flagi państw i tym samym wyznaczać kolejność prezentacji grup. W czasie prezentacji słuchacze mogą zadawać pytania i snuć refleksje związane z tematem.

17. Oglądanie i omówienie filmu pod tytułem: „Tradycje i święta”.

Na podsumowanie tej części oglądamy film opowiadający o tradycjach i zwyczajach w poszczegól-

nich krajach.

- KARTA PRACY NR 6 Godło zjednoczonej Europy.

18. Wykonanie kolumn edukacyjnych część 4.

Wykonuję ostatnią ściankę do kolumny edukacyjnej. W tym celu należy w górnej części planszy umieścić informacje o tradycji i zwyczajach. Wytluszczając lub powiększając ważniejsze fragmenty tekstu. W dolnej części ścianki umieszczamy zdjęcia ilustrujące te treści. Na koniec zadania montujemy wszystkie elementy ze sobą (cztery ścianki i flaga) tak, by tworzyły pionową kolumnę.

- KARTA PRACY NR 7 Ulotki.

PYTANIA DO UCZNIÓW:

- Dlaczego kuchnie poszczególnych krajów różnią się między sobą?
- Jak porozumieć się z kimś, czyjego języka nie znamy?
- Dlaczego ludzie we wszystkich krajach coś świętują?
- Z jakiego powodu każdy kraj ma inną powierzchnię?

SCENARIUSZ 3

PREZENTACJA PROJEKTU I OCENA DZIAŁAŃ

- Posumowanie działań projektowych.
- Ocena działań.

PRZEBIEG DZIAŁAŃ:

1. Przygotowanie prezentacji projektu.

W wyznaczonym miejscu w szkole (na szkolnym korytarzu) ustawiamy pięć przygotowanych kolumn, które będą stały w tym miejscu przez kilka dni lub tygodni, tak by wszystkie dzieci ze szkoły mogły się zapoznać z ich treścią. Należy zatem zadbać o to, by konstrukcja była stabilna i bezpieczna dla uczniów.

2. Przygotowanie przekąsek na otwarcie wystawy.

Dzieci w grupach przygotowują przekąski lub kanapki związane z kuchniami poznanych krajów. Wśród przygotowanego poczęstunku warto ustawić karteczki z informacjami co to za „potrawa” i z jakiego kraju pochodzi.

3. Prezentacja projektu.

O wyznaczonej godzinie witamy przybyłych gości. Dzieci opowiadają o pracy nad projektem i o wiedzy jaką udało im się zebrać w czasie pracy. Zachęcamy gości – rodziców i uczniów szkoły, do zapoznania się z treścią wystawy. Po zakończeniu części oficjalnej zachęcamy słuchaczy do częstowania się przekąskami przygotowanymi przez dzieci

4. Spotkanie w kręgu.

Uczniowie zbierają się w kręgu by omówić działania związane z projektem. Dzielą się tym co im się udało i tym co mogło wypaść lepiej. Wspólnie zastanawiają się co należy zrobić, by kolejnym razem uniknąć popełnionych błędów. Opowiadają o informacjach, które zdobyły w czasie trwania projektu. Opowiadają o tym, który kraj zainspirował je tak bardzo, że chciałby go odwiedzić.

5. Mapa myśli.

Wracamy do siatki pytań wykonanej na początku trwania projektu. Dzieci odczytują zapisane wcześniej pytania i próbują na nie odpowiedzieć. Odpowiedzi zapisują na siatce pytań starając się przekształcić ją w mapę myśli. Szukają powiązań między poszczególnymi zagadnieniami.

6. Ewaluacja.

Ocenę i podsumowanie projektu dzieci dokonują przy pomocy tabeli ewaluacyjnej. Przypominamy o wszystkich działaniach, jakie podejmowaliśmy w czasie pracy i staramy się je ocenić pod

względem zaangażowania i atrakcyjności. Dzieci przyznają sobie odpowiednią liczbę punktów 1-3 i uzasadniają swój wybór.

- KARTA PRACY NR 8 Ewaluacja.

PYTANIA DO UCZNIÓW:

- Pytanie kluczowe: Dlaczego Europa jest podzielona na tyle państw?
- Czy Państwa mogą żyć w jedności pomimo, że są różnorodne?
- Jak sprawić by Europa była jednym krajem?
- Jaka jest wartość w kultywowaniu własnej tradycji?

